

Havarijní plán Moravskoslezského kraje – informační leták

Havarijní plán Moravskoslezského kraje (dále jen „HP MSK“) je dokument, který se zpracovává pro řešení mimořádných událostí, které vyžadují vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu. Podstatným obsahem HP MSK jsou opatření k provádění záchranných a likvidačních prací k odvrácení nebo omezení bezprostředního ohrožení mimořádnou událostí, k odstranění následků vzniklých vlivem mimořádné události, postupy pro řešení mimořádných událostí a opatření v systému ochrany obyvatelstva.

Je zaměřen na ochranná opatření při živelních pohromách, antropogenních haváriích nebo jiných nebezpečích ohrožujících životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí. Stanovuje úkoly obcím, správním úřadům a fyzickým i právnickým osobám při přípravě na tyto události i v jejich průběhu a podporuje plánování a řízení postupu integrovaného záchranného systému.

Části havarijního plánu

Úvod - obsahuje definici HP MSK, vymezuje jeho obsah a použití.

Informační část

Charakteristika kraje – informativní souhrn údajů o Moravskoslezském kraji včetně geografické, demografické, klimatické a hydrologické charakteristiky kraje a popisu infrastruktury.

Analýza vzniku mimořádných událostí – analýza vychází z Analýzy hrozeb pro ČR schválenou usnesením vlády ČR ze dne 27. 4. 2016 č. 369. Identifikované typy nebezpečí, které představují střední (tzv. podmíněčně přijatelné) riziko, jsou ošetřeny v rámci dokumentace IZS, jejíž součástí je i Havarijní plán MSK. Identifikované typy nebezpečí, které představují vysoké (nepřijatelné) riziko, jsou pak řešeny v Krizovém plánu MSK.

Tato část dále obsahuje přehledy ohrožujících a ohrožených objektů.

Operativní část

Síly a prostředky pro záchranné a likvidační práce – dílčí dokument o silách a prostředcích k záchranným a likvidačním pracím; informuje o poskytovatelích těchto sil a prostředků.

Operační plány – obsahují předpokládaný postup pro řešení konkrétního druhu mimořádné události na konkrétním území. Stanoví postupy a zásady, druhy přijímaných opatření, způsob nasazení sil a prostředků a jejich zabezpečení. Vytyčují cíle a úkoly řešení konkrétní mimořádné události, objekty, území nebo zájmy, kterých se mimořádná událost týká, záměr a úkoly nadřízeného stupně a další důležité údaje vztahující se k řešení mimořádné události.

Plán zásahu složek IZS při havárii s únikem nebezpečné látky ze stacionárních zařízení – je zpracován formou **havarijních karet**, které jsou nástrojem k rozhodování při realizaci prvotních opatření v případě vzniku havárie s účastí nebezpečné látky a jsou určeny složkám, které se podílejí na organizaci zásahu, minimalizaci následků a ochraně obyvatelstva. Havarijní karty jsou z praktického hlediska zpracovány ve formátu A4 a jsou rozmístěny k využívání na operačních střediscích základních složek IZS, u jednotek požární ochrany a u provozovatelů. Obsahují textovou a grafickou část.

OP „Havárie při přepravě nebezpečných chemických látek“ – je zaměřen na řešení havárií spojených s únikem nebezpečných chemických látek při přepravě na silnicích a železnicích a je nutné provádět záchranné a likvidační práce.

OP „Nekontrolovatelný výstup důlních plynů na povrch“ - plán systémového přístupu k řešení mimořádné události vzniklé výstupem metanu a jiných důlních plynů na povrch v případech, kdy může dojít k ohrožení života a zdraví osob nebo majetku v důsledku vzniku nedýchatelného nebo explozivního ovzduší. Jedná se o specifickou hrozbu v Moravskoslezském kraji.

OP „Svahové nestability“ je zaměřen na řešení výskytu svahových nestabilit, které mohou nejčastěji vznikat jako následný jev po dlouhotrvajících deštích a povodních.

OP „Ochrana území pod vodními díly před zvláštními povodněmi“ – pro vodní díla: Šance, Morávka, Těrlicko, Žermanice, Olešná a kaskáda vodních děl Slezská Harta a Kružberk, dále Pocheň, Baška, Bartošovice, Bruntál, Hlučín, Větrkovice a Butovice (k plánům je zpracován tzv. „Operační manuál“ pro zabezpečení varování obyvatelstva a vyrozumění orgánů a organizací při vzniku nebo nebezpečí vzniku zvláštní povodně). OP pro každé vodní dílo je souhrnem opatření pro případ vzniku průlomové vlny v důsledku technického poškození hráze nebo geomechanických vlivů. Důraz je položen na včasné varování obyvatelstva, vyrozumění orgánů krizového řízení a dalších dotčených subjektů, zajištění veřejného pořádku, zdravotnickou pomoc, nakládání se zemřelými a stavebnětechnická a asanační opatření v záplavovém území. Zpracovány jsou rozsahy vodou zasažených území včetně vyjádření na mapových podkladech ve vazbě na evakuaci a nouzové přežití.

OP „Sněhová kalamita a extrémní mráz“ - je zaměřen na opatření v dopravě, energetice, vodním hospodářství a u objektů (např. zatížení střech).

OP „Chřipka ptáků“ - vyjadřuje charakteristiku nákazy, specifikuje účast na její likvidaci a rozpracovaná opatření zejména ve velkochovech. Týká se soupisů drůbeže, způsobu jejího utrácení a neškodného odstranění. Důležitým obsahem je postup stanovení a vymezení pásem - ochranného pásma (poloměr 3 km) a pásma dozoru (poloměr 10 km) a režimová a ochranná opatření v těchto pásmech.

OP „Komáří kalamita“ - je zaměřen na řešení kalamitního výskytu komárů, který je velice často průvodním jevem rozsáhlých záplav a opakuje se v podstatě při každých povodních. Operační plán rozpracovává předpokládaný postup pro řešení komáří kalamity na území Moravskoslezského kraje.

OP „Následná ochranná opatření při radiační havárii“ - řeší monitorování radiační situace, zdravotnická opatření, opatření v potravinovém řetězci, veterinární a další opatření.

Plán zásahu složek IZS při havárii v železniční dopravě - je řešen formou havarijních karet, které jsou nástrojem k rozhodování při realizaci prvotních opatření v případě vzniku mimořádné události na železnici nebo v její bezprostřední blízkosti a jsou určeny složkám, které se podílejí na záchranných a likvidačních pracích.

Plány opatření pro případ vzniku mimořádné události v areálu muničních skladů – jsou zpracovány pro mimořádné události v konkrétních areálech muničních skladů. Každý plán obsahuje základní informace o provozovateli, geografické a demografické údaje, opatření na ochranu obyvatelstva, postupy určené pro starostu ohrožené obce a rady pro občany.

Plán zásahu složek IZS při vzniku mimořádné události v areálu elektrických stanic ČEPS - je řešen formou zásahových karet. Zásahové karty jsou zpracovány pro vybrané elektrické stanice.

Typové činnosti složek IZS při společném zásahu

Typové činnosti složek IZS při společném zásahu jsou zpracovány podle § 18 vyhlášky č. 328/2001 Sb. ze dne 5. září 2001 o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb. A obsahují postupy složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimořádné události.

Plány konkrétních činností

Plán vyrozumění - plán technických a organizačních opatření k zabezpečení předávání informací o hrozící nebo nastalé mimořádné události orgánům krizového řízení a dalším právníkům a podnikajícím fyzickým osobám určeným havarijním plánem.

Traumatologický plán – plán úkolů a způsobů řízení ve zdravotnictví se zaměřením na činnost při hromadných neštěstích, popis činnosti operačních středisek Zdravotnické záchranné služby MSK v režimu traumatologického plánu a kontakty na zdravotnické služby a zařízení (nemocnice). Obsahuje rovněž dopady vybraných mimořádných událostí na zdraví obyvatelstva vč. sil a prostředků pro zajištění zdravotní péče.

Plán varování obyvatelstva – plán o způsobu varování obyvatelstva při vzniku nebezpečí. Mimo jiné specifikuje určení jediného existujícího varovného signálu „Všeobecná výstraha“ (kolísavý tón sirény po dobu 140 sekund). Seznamuje s úlohou vyrozumívacích center a koncových prvků varování (sirény, obecní rozhlas). Informuje o náhradním způsobu varování, o způsobu předání tísňových informací, o způsobu informování o ukončení nebezpečí ohrožení a o rozdělení odpovědnosti za provedení varování obyvatelstva. Plán reflektuje požadavky na maximum pokrytí území kraje technickými prostředky varování.

Plán ukrytí obyvatelstva - plán k zásadám zabezpečení ochrany ukrytím. Obsahuje zásady improvizovaného ukrytí, informuje o odpovědnosti za provedení opatření k ukrytí.

Plán individuální ochrany obyvatelstva - plán využití prostředků individuální ochrany pro stanovené kategorie obyvatelstva pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu (dětské ochranné vaky, dětské ochranné kazajky, ochranné masky pro děti a dospělou populaci, včetně ochranných filtrů a ochranné oděvy). Prostředky jsou výhradně určeny k ochraně před toxickými, radiačními a infekčními účinky bojových otravných, radioaktivních a biologických látek. Ochrana jednotlivce (jeho dýchacích cest, očí a povrchu těla) je prioritně zabezpečována použitím improvizovaných prostředků ochrany (např. pláštěnky, gumáky, čepice, šátky apod.).

Plán evakuace obyvatelstva – plán opatření pro organizované přemístění osob, hospodářských zvířat a věcných prostředků z prostorů ohrožení mimořádnou událostí do nových míst dislokace (v Moravskoslezském kraji je orientován na ohrožení přirozenou a zvláštní povodní - přitom principy evakuace podle tohoto plánu platí i pro jiná ohrožení). Osnovu plánu tvoří zásady provádění evakuace, rozsah evakuačních opatření, orgány evakuace a rozdělení odpovědnosti za provádění evakuace; specifikováno je zdravotnické, dopravní, bezpečnostní a informační zabezpečení evakuace. Opatření plánu organizačně předcházejí opatřením plánu nouzového přežití obyvatelstva.

Plán nouzového přežití obyvatelstva – plán překonání kritické zátěže z působení mimořádné situace na zdraví a životy obyvatelstva. Obsahuje řešení nouzového zabezpečení ubytování, zásobování potravinami a vodou, nouzové základní služby obyvatelstvu, nouzové dodávky energií, organizování humanitární pomoci a další přípravu podmínek nouzového přežití. Opatření plánu organizačně navazují na opatření plánu evakuace.

Plán monitorování – plán způsobů a postupů soustavného sledování, měření a vyhodnocování veličin z pohledu hydrologické, meteorologické, klimatické, radiační a chemické situace včetně přepravy nebezpečných látek, dále čistoty ovzduší a vod, úniku metanu a výskytu epidemie a epizootie.

Pohotovostní plán veterinárních opatření - plán pro případ vzniku nebezpečných nálezů u zvířat. Z veterinárního hlediska řeší případy výskytu slintavky a kulhavky, moru prasat, ptačí chřipky, Newcastlelské choroby, BSE, katarální horečky ovcí a nodulární dermatitidy skotu. Vyjádřeny jsou zde

zásady pro veterinární činnost v případě radiační a chemické havárie a ochrana proti účinkům bakteriologických prostředků.

Plán veřejného pořádku a bezpečnosti – plán zajištění plnění úkolů Policie ČR jako základní složky integrovaného záchranného systému při vzniku a řešení mimořádné události (krizové situace). Obsahuje operační řízení policie, její síly a prostředky a součinnost v rámci IZS ve smyslu udržení (obnovení) veřejného pořádku a bezpečnosti.

Plán ochrany kulturních památek – plán účelového řešení ochrany kulturních památek na území Moravskoslezského kraje před negativními vlivy mimořádných událostí. Ochrana se týká jak movitých, tak nemovitých kulturních památek.

Plán hygienických a protiepidemických opatření – v plánu jsou uvedena a analyzována hygienicko protiepidemická opatření a vyjmenovány síly a prostředky pro tato opatření. Součástí je Pohotovostní plán pro případ výskytu nebezpečných infekčních nemocí s řešením rozdělení odpovědnosti, postupu při ohlášení mimořádné události a využití pohotovostních skupin krajské hygienické stanice.

Plán komunikace s veřejností a hromadnými informačními prostředky – plán řešení komunikace s hromadnými informačními prostředky včetně předem připravených textů televizních a rozhlasových relací. Seznamuje s formami, způsoby a postupy při poskytování informací obyvatelstvu o aktuálním ohrožení mimořádnou událostí. Informuje o tiskovém středisku a o odpovědnosti za komunikaci s veřejností a hromadnými informačními prostředky.

Plán odstranění odpadů vzniklých při mimořádné události - plán specifikace odpadů, včetně odpadních vod po dekontaminaci, s výčtem skládek, spaloven a jiných zařízení na odstranění odpadů. V závěru je rozdělení odpovědnosti a stanovení dozoru při odstranění odpadů.

Plán opatření při hromadném úmrtí osob - plán postupů a opatření při hromadném úmrtí osob v důsledku vzniku a trvání mimořádné události - krizové situace. Předepisuje postupy při zjištění a oznámení úmrtí, při vyhledání zemřelých osob a jejich identifikaci, při zacházení s tělesnými pozůstatky a vlastní proces pohřbení.

Plán dekontaminace – plán odstraňování nebezpečných a škodlivých látek z povrchů a prostředí. Vymezuje odstraňování látek podle druhů látek, podle předmětu zasažení (kdo je zasažen nebo co je zasaženo) a provedení odstranění (částečné a úplné). Informuje o prostředích, kde se dekontaminace provádí (místech očisty) a specifikuje detoxikaci, dezaktivaci a dezinfekci.

Plán psychologické a duchovní pomoci – plán zabezpečení akutní posttraumatické intervenční péče a základní psychické, psychologické a duchovní pomoci obyvatelstvu při krizových životních situacích, které mohou nastat během anebo po mimořádných událostech. Obsahem je posttraumatická pomoc v úrovni psychosociální a duchovní pomoci.

Plán dobrovolné pomoci - plán organizace pomoci vykonávané dobrovolníky při mimořádných událostech a krizových situacích. Zahrnuje alternativy poskytování dobrovolné pomoci podle zákona, zajištění a využití dobrovolníků a souhrn opatření nutných k realizaci dobrovolné pomoci.